

Bilag 5

Fra Borgmesterens Afdeling

Dato 27-08-2024

Bilag 5: Borgmesterens Afdelings bemærkninger til magistratsafdelingernes belysninger af budgetforslag

Partierne har fremsendt i alt 181 budgetforslag, som er blevet nærmere belyst i udtalelser fra magistratsafdelingerne. Derudover er der i løbet af foråret og sommeren indgået tre større politiske aftaler – hhv. om Udsatte boligområder, Klimastrategi og Grøn mobilitetsplan – som alle er at betragte som budgetforslag fra parterne bag aftalerne. Borgmesterens Afdelings kommentarer til udtalelserne fremgår af nedenstående. Kommentarerne udgør ikke et resume af udtalelserne, men er supplerende oplysninger.

Budgetforslagene og belysninger behandles i Magistraten og Byrådet sammen med budgetforslaget d. 11. september. Det skal understreges, at budgetforslagene fra partierne kun er vedtaget, hvis de indgår i de politiske aftaler om budgettet, som bliver vedtaget ved den endelige budgetbehandling i oktober.

Generelt for flere af belysninger gælder, at der ikke er taget højde for effekten af lønløftet til bl.a. pædagoger, sygeplejersker og sosu'er som er en del af ny trepartsaf-tale. Det betyder, at flere af belysninger vil være 3-4% dyrere end det der fremgår af belysninger. Dette vil skulle håndteres ifm. en eventuel inddragelse af forslagene i budgetdrøftelserne.

Der gør desuden opmærksom på, at driftsudgifterne ved Aarhus Ejendomme flere steder ikke er indarbejdet i belysninger fra afdelingerne, som indebærer nye

anlægsønsker, hvilket ligeledes vil skulle håndteres ifm. en eventuel inddragelse af forslagene i budgetdrøftelserne

Af tidsmæssige årsager har der kun i begrænset omfang været muligt at have en dialog vedrørende nedenstående bemærkninger med de enkelte afdelinger.

Børn og Unge

Forslag nr. 139: Underskuds garanti, International Vuggestue

Borgmesterens Afdeling vurderer, at den Internationale Vuggestue kan permanentgøres for et mindre beløb end det angivne. Evalueringen tager ikke højde for de langsigtede fordele ved øget kendskab til vuggestuen i forhold til bedre pladsudnyttelse, muligheden for at tilpasse persona-lenormeringen efter børnetallet eller potentialet for samarbejde med naboltilbud, som alle kan reducere driftsudgifterne. Borgmesterens Afdeling skønner 0,2 mio. kr. som tilstrækkeligt for at permanentgøre tilbuddet. Børn og Unge kan herudover tilføre interne midler til tilbuddet.

Der gøres dog opmærksom på, at udgifterne i belysningen er lidt lavere end udgiften i den analyse, der indgår som et bilag til budgettet.

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Det bemærkes, at foreslåede serviceforbedringer på socialområdet, der berører borgere med handicap, kan medføre merudgifter i Sundhed og Omsorg. Baggrunden herfor er, at efter den gældende samarbejdsaftale mellem Sociale Forhold og Beskæftigelse og Sundhed og Omsorg afholder Sociale Forhold og Beskæftigelse udgifter til støtte efter servicelovens §83 og § 85 for borgere under 67 år, mens Sundhed og Omsorg afholder eventuelle udgifter efter borgerne er fyldt 67 år. Det er ikke opgjort, hvor meget den afledte effekt forventes at udgøre. Dette vil skulle opgøres efterfølgende.

Forslag nr. 30: Styrkelse af det sociale område og ny budgetmodel for det sociale område

Enhedslisten foreslår blandt andet en justering af budgetmodellen på socialområdet. Enhedslistens forslag svarer til, at der indføres en visitationsbaseret budgetmodel på området. I forbindelse med budgetmodelanalysen ved Budget 2012 vedtog Byrådet, at Aarhus Kommune ikke længere anvender visitationsbaserede budgetmodeller. Det fremgår også af den økonomiske politik, heraf senest vedtagne økonomiske politik fra juni 2024.

Borgmesterens Afdeling fraråder, at der igen indføres visitationsbaserede budgetmodeller, da dette kan medføre væsentligt ustyrbare udgiftsstigninger. Ønsker om løft af serviceniveauet bør i stedet drøftes ved de årlige budgetforhandlinger i form af konkrete bevillinger.

Forslag nr. 39: Investering i botilbud til personer med autisme og andre psykiatriske udfordringer

Sociale Forhold og Beskæftigelse har i deres belysning af forslaget angivet det økonomiske potentiale forbundet med øget selvforsyning. I potentialet er dels medtaget forventede mindreudgifter i forvaltningen dels forventede merindtægter fra kommunal merudligning. Borgmesterens Afdeling bemærker, at gevinsterne fra merudligning er usikre, da der er foretaget en alt-andet-lige-beregning på baggrund af en række skøn og antagelser. Beløbet skal derfor anvendes med forsigtighed. Som følge af usikkerheden ved beregninger som disse, er der ingen tradition i Aarhus Kommune for at indregne merindtægter fra udligning og skat, når der laves økonomiske business cases m.v.

Forslag nr. 48: Investering i forsikrede ledige med psykisk sårbarhed eller funktionsnedsættelse

Sociale Forhold og Beskæftigelse har på baggrund af Socialdemokratiets forslag udarbejdet et forslag til en investeringsmodel, som lever op til kravene til investeringsmodeller i Aarhus Kommunes økonomiske politik. I den økonomiske politik er der formuleret en samlet ramme på 50 mio. kr., der kan igangsættes investeringsmodeller for (med indfasning over to år). Pt. er der investeringsmodeller for ca. 67 mio. kr., men da der ikke er indarbejdet andre investeringsmodeller i budgetforslaget, og da der efter

de gældende regler potentielt kan blive permanentgjort investeringsmodeller for ca. 38 mio. kr. ved regnskab 2024, er der plads inden for den samlede ramme til at igangsætte forslaget til investeringsmodel.

Forslag nr. 50: Midler til (Rådet for) Sociale Investeringer
Borgmesterens Afdeling bemærker til belysningen, at Rådet for Sociale Investeringer indtil nu har igangsat i alt 9 projekter. En tilførsel på 20 mio. kr. vil formentlig give mulighed for at igangsætte yderligere 3-4 projekter i den kommende to års periode. Borgmesterens Afdeling bemærker, at en tilførsel er skalerbar, og derfor kan være både større og mindre, herunder kan der igangsættes projekter for mindre end 20 mio. kr.

PwC's evaluering peger dog på, at der skal være et rimeligt forhold mellem potentielle effekter og de administrative omkostninger med at udvikle investeringen, så den enkelte investering skal ikke være for lille.

Socialdemokratiet ønsker i forslaget, at anbefalingerne fra evalueringen implementeres. Det bemærkes, at hvis alle forslag ønskes implementeret, herunder fx en robust erfaringsopsamling af gevinster og potentialer, og en styrket kommunikation internt og eksternt om Rådets arbejde, vil det ikke kunne holdes inden for den årlige sekretariatsbi-stand på 300.000 kr. En del af de midler, der måtte blive tilført, vil således skulle anvendes hertil.

Sundhed og Omsorg

Forslag nr. 10: Opgradering og tilbygning af Fristedet i Skæring (Videreførelse af Saksild Strand)

Det fremgår af budgetforslaget, at det ønskes belyst, hvad en tilbygning med 12-15 pladser vil koste, samt hvor stort et beløb der er fra salget af Saksild Strand, som kan finansiere denne. Det bemærkes i denne sammenhæng, at prioriteringen af provenuet fra salget og besparelsen på driften skal drøftes i forligskredsen fra salget (Budget 2021). Bemærk desuden, at salget ikke er endeligt, da det er betinget af en lokalplan i Odder kommune. Der opfordres

derfor til at vente med at disponere pengene, indtil salget er fuldt ud realiseret.

Forslag nr.18-20 vedr. rekruttering:

Der er ikke tydelige forudsætninger for beregning af omkostninger i belysningen, og det er således vanskeligt at vurdere sammenhængen mellem indsats og effekt af de foreslåede tiltag.

Forslag nr. 26+27: Fremtidens teknologiske løsninger & Velfærdsteknologi

Der gøres opmærksom på, at et alternativ til råderumsfinansiering kunne være at rette henvendelse til Sundhedsfonden, der bl.a. har til formål at afprøve nye innovative løsninger indenfor sundheds- og ældreområdet. Det bemærkes dog, at fonden er etableret som et lukket kredsløb med armslængde fra byrådet.

Kultur og Borgerservice

Forslag nr. 107: Større gældsopkrævning i udsatte boligområder

Det fremgår af belysningen, at det vil være selvfinansierende at gennemføre forslaget. Dette kan overordnet set være korrekt for hele kommunen under et. **Men** det er ikke det samme som at forslaget er økonomisk neutralt i budgetmæssig sammenhæng. Dette da merbevillingen til MKB finansieres af kassen (råderummet), mens det vil være magistratsafdelingerne der får provenuet ved indsat- sen, da deres restancer betales/nedbringes. Dermed vil til- taget skulle finansieres fra råderummet. Dette fremgår også af belysningen fra Kultur og Borgerservice.

Teknik og Miljø

Forslag nr. 55: Højklasset kollektiv transport i store dele af Aarhus

MTM vurderer (med henvisning til aftalen om grøn mobilitetsplan), at der kan etableres et trængselsfrit A-busnet for en anlægsudgift på 247 mio. kroner. Det bemærkes, at der tidligere har været fremlagt forslag til udvalgte bus- fremkommelighedsprojekter, som MTM tidligere har

vurderet til 2-3 gange så store anlægsudgifter. Driftsudgifter på baggrund af en hyppigere frekvens for busserne er ikke vurderet, og det er udgifterne til flere busser og ladeinfrastruktur heller ikke, men det ligger i forslaget fra SF, at driftsudgiften finansieres af en skatteforhøjelse på 0,1 %.

Hvis Aarhus Kommune vælger at hæve skatten, så vil lovgivningen om individuel og kollektiv sanktion være gældende – medmindre andre kommuner sænker deres skatter, så skatteniveauet for hele landet er uændret. Den individuelle sanktion udgør 75 % af provenuet ved forhøjelsen af skatterne det første år, 50 % i de to efterfølgende år og 25 % i det fjerde år. Den kollektive sanktion betyder, at bloktilskuddet til alle kommuner nedsættes med 25 % af merprovenuet det første år, 50 % i det andet og tredje år, 75 % i det fjerde år. Herefter er den kollektive sanktion 100 %. Nedsættelse af bloktilskuddet udgør for den enkelte kommune et mindre statstilskud svarende til befolkningsandelen.

Forslag nr. 64 og 66: Pulje til støjbekæmpelse og Støjbekæmpelse

Forslagene fra DD og RV omhandler puljer til støjbekæmpende tiltag. Belysningen fra Teknik og Miljø lægger op til at etablere en tilskudspulje, hvor private kan få 50% tilskud til støjbegrænsende tiltag på privat grund. Dette element er ikke foreslået af partierne, og det er ikke angivet, om Aarhus Kommune selv må lave støjdæmpende tiltag.

Forslag nr. 67, 68, 69, 70, 71 og 76: Budgetforslag vedrørende cykelstiprojekter

Forslagene omhandler etablering af cykelstier. Der er indregnet en årlig driftsudgift på 0,9% af anlægssummen. Da der er tale om afledt drift af cykelstier, afsættes der jf. budgetmodellen for afledt drift 0,6% af anlægssummen i årlig drift. Det angivne årlige driftsbeløb er dermed for højt.

Forslag nr. 78, 79 og 80: Flere bytræer med lokal opbakning, 10.000 træer og Bidrag til byen som blå og grøn

Forslagene omhandler hhv. en ny tilgang til plantning af bytræer, hvor borgere, foreninger mv. inddrages mere, og et forslag om finansiering til etablering af manglende træer op til ambitionen om 10.000 bytræer. I belysningen af forslaget er der i økonomiskemaet blandt andet inkluderet drift af allerede plantede træer. Dette er ikke en del af de fremsatte budgetforslag.

Forslag nr. 81 og 82: Botanisk Have og Støtte til Botanisk Have og Botanisk Haves Venner

Teknik og Miljø angiver i belysningen, at en tilbagerulning af beslutningen om nedlægning af bede i Botanisk Have vil kræve, at det i budget 2012 sparede beløb tilbageføres til driftsbudgettet. Vedligeholdelsen af de nedlagte bede, der dengang blev besluttet nedlagt, varetages af den frivillige forening Botanisk Haves Venner. Det fremgår ikke, hvorfor Teknik og Miljø skal have budgettet tilbageført ved tilbagerulning af beslutningen.

Forslag nr. 84: Nyt Museum på Bispetorv

Belysningen forholder sig ikke til, hvad det eventuelt kunne koste at opføre et nyt museum, eller hvordan det i givet fald skulle finansieres. Det fremgår således ikke, om det i givet fald vil være en kommunal udgift, eller den kan deles med Moesgaard Museum eventuelt med bidrag fra fonde. Det er alene udgifterne til forundersøgelser, der er anført i form af anlægsoverslag på 8,8 mio. kroner. Heraf finansierer Moesgaard Museum 0,5 mio. kroner, selvom det ikke fremgår af økonomiskemaet.

Forslag nr. 86: Serviceudvidelse af vintertjenesten

Budgetforslaget omhandler etablering af enkelte tiltag i vintertjenesten, som beløber sig til 1,3 mio. kr. årligt. Belysningen fra Teknik og Miljø indeholder desuden andre elementer som tilbagerulning af en tidligere besparelse samt yderligere udgifter til ekstraordinært beredskab. Dette var ikke en del af det besvarede budgetforslag, og det samlede beløb i belysningen overstiger væsentligt beløbet i budgetforslaget. Herudover bemærkes det, at der i dag anvendes en vejrligsmodel, som baseret på statens saltning af vejene, kompenserer ved større behov i de enkelte år.